

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
STOWARZYSZENIE NA RZECZ PAMIĘCI,
EDUKACJI I KULTURY

Informacja prasowa

Görlitz, 15.12.2022

PRZEMIERZAJĄC CHAOS...

... tak brzmi motto najnowszej edycji Międzynarodowych Dni Messiaena, które odbywać się będą w dniach od 12 do 15 stycznia 2023 r. w Zgorzelcu i Görlitz. Już po raz szósty festiwal zaofertuje wyjątkowe, różnorodne przeżycia kulturalne po obu stronach Nysy. W programie festiwalu koncerty, oprowadzania, dyskusje panelowe, rozmowy z kompozytorami i uczniami Messiaena, ciekawa wystawa i nabożeństwo.

Rdzeń *Międzynarodowych Dni Messiaena* stanowi poruszająca historia byłego niemieckiego obozu jenieckiego Stalag VIII A oraz refleksja nad muzyczną twórczością Oliviera Messiaena. Temat przewodni tej edycji „Przemierzając chaos” ponownie łączy w sobie lęki i nadzieje dnia dzisiejszego z tymi, które odczuwali w przeszłości jeńcy wojenni, m.in. Olivier Messiaen.

Podczas II wojny światowej, Görlitz stało się ważnym miejscem w historii muzyki XX wieku. 15 stycznia 1941 roku więziony w obozie jenieckim Stalag VIII A francuski kompozytor Olivier Messiaen wraz z trzema współtowarzyszami niedoli wykonał tam po raz pierwszy swój słynny *Kwartet na koniec czasu*. Od 2008 roku z inicjatywy niemieckiego stowarzyszenia Meetingpoint Memory Messiaen oraz polskiej Fundacji Pamięć, Edukacja, Kultura w rocznicę tego szczególnego wydarzenia w Miejscu Pamięci Stalag VIII A w Zgorzelcu organizowany jest koncert, podczas którego można usłyszeć ten wyjątkowy utwór. W 2017 roku koncert został rozbudowany o dodatkowe wydarzenia. Tak powstał festiwal Międzynarodowe Dni Messiaena, który upamiętnia prapremierę *Kwartetu*, a także losy 120 000 jeńców wojennych, którzy trafili do obozu.

Nadchodzące Dni Messiaena odbędą się pod hasłem „przemierzając chaos”. Wydarzenia festiwalowe odwoływać się będą do naszych współczesnych lęków i nadziei – pandemii, która odcisnęła swój ślad na poprzednich edycjach, a teraz kryzysu, odradzających się w Europie demonów i wojny w Ukrainie, która ożywia i materializuje historyczny rdzeń festiwalu. Chaos i zmiana są nieodłącznymi elementami ludzkiego życia, w których postaramy się odnaleźć stałe wartości, kamienie milowe, na których wyrosnie przyszłość.

Szczegółowy program wydarzeń oraz informacje nt. biletów dostępne są na stronie www.pl.messiaen-tage.eu.

KONTAKT:

Magdalena Zielińska-König m.zielinska-koenig@messiaen-tage.eu

Meetingpoint Memory Messiaen e.V.
Demianiplatz 40   Koźlice 1
02826 Görlitz   PL- 59-900 Zgorzelec

+49 (0)3581 661269
info@meetingpointmm.eu

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
VEREIN FÜR ERINNERUNG, BILDUNG
UND KULTUR

www.meetingpoint-memory-messiaen.eu

Ust-IdNr. DE 316 622 227
VR 6782 Amtsgericht Dresden

Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien
IBAN DE22 85050100 3100014951
SWIFT WELADED1GRL

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
STOWARZYSZENIE NA RZECZ PAMIĘCI,
EDUKACJI I KULTURY

PROGRAM

CZWARTEK, 12 STYCZNIA:

Godz. 18.00 – wystąpienie inauguracyjne prof. dr. Petera Olivera Loewa w Forum Kultury Synagoga Görlitz, wstęp wolny

Dyrektor Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich w Darmstadt podzieli się z nami swoimi osobistymi doświadczeniami i analizą na temat „przemierzania chaosu” w kontekście polsko-niemieckim i europejskim.

Godz. 20.00 – Koncert organowy „Wir dźwięków w wędrówce przez wieki” w katedrze św. Jakuba w Görlitz i rozmowa z Danielem Schlee, uczniem Messiaena. Wydarzenie biletowane.

Co się z nami dzieje, gdy dajemy się prowadzić wszechogarniającej muzyce – gdy wędrujemy przez szłał dźwięków? Przewodnikami po utworach Bacha, Messiaena, Stockhausena, Blarra, Schlego będą Denny Wilke, Filip Presseisen, Christian Kühne, Mi-Seon Kim.

PIĄTEK, 13 STYCZNIA:

Godzina 17.00 – oprowadzenie po terenie byłego obozu jenieckiego Stalag VIII A, Zgorzelec-Koźlice. Oprowadza prof. Rolf Karbaum. Bilet 20 zł

Podczas oprowadzania opowiedziana zostanie historia powstania obozu jenieckiego Stalag VIII A oraz kulisy budowy Europejskiego Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura

Godzina 18.00 – otwarcie wystawy „Muzyka w okupowanej Polsce 1939-1945” w Europejskim Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura w Zgorzelcu. Wstęp wolny

Wystawa autorstwa dr Katarzyny Naliwajek-Mazurek z Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego wraca nad Nysę po 11 latach. Po raz pierwszy sprowadził ją do nas w 2011 roku dr Albrecht Goetze. Była wówczas prezentowana w Görlitz. Autorka przedstawia skutki polityki Trzeciej Rzeszy na terenach Polski czasu II wojny światowej: niszczenie kultury i muzyki polskiej, wraz z towarzyszącymi jej prześladowaniami i eksterminacją na tle rasowym i narodowościowym. Autorka opisuje formy życia muzycznego, jakie były możliwe w tych warunkach, oraz losy poszczególnych muzyków, ze szczególnym uwzględnieniem Warszawy.

Uzupełnieniem i niejako komentarzem do wystawy będzie film Ute Friederike Jürß i Martiny Doerry „DECYZJA – Wilm prowadził podwójne życie” o oficerze Wehrmachtu Wilmie Hosenfeldzie, oprawcy i pomocniku prześladowanych, w tym m.in. Władysława Szpilmana.

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
STOWARZYSZENIE NA RZECZ PAMIĘCI,
EDUKACJI I KULTURY

Godzina 20.00 – Koncert Ani Vegry (sopran) i Katarzyny Wasiak (fortepian) - „Ci, którzy ratują się piosenką” z moderacją Franka Hardersa-Wuthenowa w Europejskim Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura w Zgorzelcu – Koźlicach. Wydarzenie biletowane.

W biografie kompozytorów, których utwory złożą się na koncert, wpisane są dramatyczne przemiany zachodzące w Europie XX wieku. Wojna, prześladowania i wygnanie zostawiły swój ślad w ich twórczości, a jednak ich piosenki są dowodem głębokiego humanizmu i wiary w siłę kultury, która przełamuje narodowe uprzedzenia, stając się najważniejszą barykadą przed barbarzyństwem.

SOBOTA, 14 STYCZNIA

Godzina 10.00 – Panel dyskusyjny: Praca przymusowa w miastach - wpływ na przemiany życia codziennego, prowadzenie Daniel Breutmann i Isabel Panek w centrum Rabryka – Werk 1 w Görlitz. Wstęp wolny.

Görlitz, jak wiele miast Trzeciej Rzeszy, korzystało z pracy przymusowej jeńców wojennych. Przymusowa praca sprawiała, że jeńcy byli bezpośrednio widoczni zarówno w przestrzeni publicznej miasta, jak i w licznych zakładach. Jak powstanie obozu, codzienna obecność jeńców i cywili pracujących przymusowo wpłynęło na życie miasta? Jak na jeńców wojennych reagowało społeczeństwo? Jakiego rodzaju i gdzie wykonywali przymusową pracę? Dlaczego wiele informacji na ten temat wymazało się z pamięci mieszkańców Görlitz?

Godzina 12.00 – spacer filozoficzno-duchowy, którego bohaterami będą Olivier Messiaen i Jakub Böhme. Johannes Schäfer i Samuel Wagner poprowadzą uczestników **spod domu Jakuba Böhme do Europejskiego Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura**, próbując pokazać co wspólnego mają ze sobą Olivier Messiaen i Jakub Böhme, ale też zachęcając do osobistego odkrywania swojej okolicy na nowo. Jak mijane na trasie miejsca łączą się, przenikają, a gdzie różnią się między sobą? Bilet 20 zł.

Godzina 15.00 – Mistyka i przyroda – jak Jakub Böhme i Olivier Messiaen pojmowali świat? Panel dyskusyjny z udziałem Thomasa Isermanna, Thomasa Daniela Schleego, prof. Stefana Keyma w Domu Jakuba Böhme na Przedmieściu Nyskim w Zgorzelcu. Wstęp wolny.

Godzina 17.00 – Życie nad Nysą. Moderowana przez Justynę David dyskusja panelowa z udziałem Agnieszki Bormann, Hanny Ilnickiej, Lothara Quinkensteina w centrum Rabryka – Werk 1 w Görlitz. Wstęp wolny.

Jak zmieniało się życie po obu stronach Nysy przez ostatnie lata? Jak zmieniała się ponadgraniczna egzystencja, praca i komunikacja? Jak zmienia się teraz? Jakie przemiany są konieczne – a jakich byśmy sobie życzyli? Druga część programu będzie otwartym dialogiem i zaproszeniem publiczności do zabrania głosu w moderowanej dyskusji z gośćmi na podium.

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
STOWARZYSZENIE NA RZECZ PAMIĘCI,
EDUKACJI I KULTURY

Godzina 20.00 – Obdarz nas pokojem – koncert chóralny w wykonaniu Europa Chor Akademie pod dyrekcją Jana Hoffmanna oraz Thomasa Brommanna (organy) w Kreuzkirche, Görlitz. Wydarzenie biletowane.

Dzieła znanych kompozytorów reprezentujących różne kraje, epoki i style, jako wspólne wezwanie do pokoju na świecie. Usłyszymy dzieła m.in. Rheinbergera, Williamsa, Barbera, Purcella/Sandströma, Pendereckiego, Schönberga, Blacha, Messiaenowskie „O Sacrum Convivium!” oraz utwory ukraińskich kompozytorów Walentyna Sylwestra i Romana Rybaka.

NIEDZIELA, 15 STYCZNIA

Godzina 10.00 - Msza św. z kazaniem „Przemiany w chaosie” i muzyką organową Oliviera Messiaena w kościele katedralnym św. Jakuba w Görlitz. Wstęp wolny.

Godzina 13.00 – oprowadzenie po miejscu pamięci Stalag VIII A w Zgorzelcu-Koźlicach. Orowadzają: Kinga Hartmann – Wóycicka, kierowniczka Miejsca Pamięci Stalag VIII A i prezeska Fundacji Pamięć, Edukacja, Kultura oraz Aleksandra Grochowski, kierowniczka Stowarzyszenia Meetingpoint Memory Messiaen. Bilet 20 zł

Godzina 14.30 – recital fortepianowy Pierre’a-Laurenta Aimarda w Europejskim Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura w Zgorzelcu. Wydarzenie biletowane.

W programie koncertu utwory Messiaena, Bacha, Liszta, Cage’a. Po koncercie dyskusja panelowa z Pierrem-Laurentem Aimardem, studentem Messiaena i prof. dr. Stefanem Keymem.

Godzina 17.00 – Koncert kameralny na finał w Europejskim Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura w Zgorzelcu – Koźlicach. Wydarzenie biletowane.

Grupa Broken Frames Syndicate wykona „Kwartet na koniec czasu” Oliviera Messiaena oraz kwartet „Quatuor pour l’Aurore des Temps” (Kwartet na początek czasu) Camille van Lunen